

การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ The Development of Accounting Competency for Cooperative Employees in Chiang Mai Province

นัทธทัย ตันสุหัช¹
Nuthathai Tansuhaj¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีของพนักงานสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ พนักงานสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 800 คน ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตามสะดวก สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และการทดสอบค่าที ผลการศึกษา พบว่า หลังจากผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ พนักงานสหกรณ์มีสมรรถนะ ด้านความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) ($\bar{x}=4.05$) สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) ($\bar{x}=4.11$) และสมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) ($\bar{x}=4.20$) อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยแต่ละด้านยังคงอยู่ในระดับการประเมินที่มีสมรรถนะสูงขึ้นทั้งหมดเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเข้ารับการอบรม

คำสำคัญ : สมรรถนะ การบัญชี พนักงานสหกรณ์

Abstract

The objective of this research was to enhance cooperative employees' accounting competencies and skills in Chiang Mai province. It was quantitative research using a questionnaire as a research tool. The sample group in this research was 800 cooperative employees in Chiang Mai province with the convenience sampling. The statistics used in the research were mean and t-test. The results found that the cooperative employees had more professional competencies after attending workshop. The cooperative employees have performed a high level of competency in all aspects, including the professional accounting knowledge and abilities (IES 2) ($\bar{x}=4.05$), professional skills (IES 3), ($\bar{x}=4.11$), and professional values, ethics, and attitude (IES 4), ($\bar{x}=4.20$). Each aspect was at a high level, comparing with before training.

Keywords: Competency, Accounting, Cooperative Employees

¹ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Faculty of Management Sciences, Department of Marketing, Chiangmai Rajabhat University
Email: nuthathai_tha@cmru.ac.th

วันที่รับบทความ : 25 มกราคม 2565

วันที่แก้ไขบทความ : 22 มิถุนายน 2565

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 24 มิถุนายน 2565

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

สหกรณ์เป็นสมาคมที่เป็นอิสระของกลุ่มคนที่สมัครใจเข้ามาเป็นสมาชิก เพื่อสนองความต้องการและเป้าหมายทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของพวกเขา โดยการเป็นเจ้าของร่วมกันและดำเนินการบริการแบบประชาธิปไตย ซึ่งในประเทศไทยได้จำแนกสหกรณ์ออกเป็น 2 ภาค และ 7 ประเภท ดังนี้ 1) กลุ่มสหกรณ์ภาคการเกษตร ประกอบด้วย 3 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม และ 2) กลุ่มสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ประกอบด้วย 4 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2563) โดยในจังหวัดเชียงใหม่ มีสหกรณ์จำนวนทั้งหมด 282 แห่ง ประกอบด้วยกลุ่มสหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 177 แห่ง และกลุ่มสหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน 105 แห่ง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2563)

ทั้งนี้สภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการวิชาชีพด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี (2554) ได้กำหนดกรอบด้านการศึกษาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสำหรับพนักงานบัญชี ในด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) ทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) และค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) ซึ่งถือเป็นมาตรฐานที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการดำเนินงานด้านบัญชี และประสิทธิผลการบริหารระบบการบริหารการเงินการบัญชีของภาครัฐ ซึ่งเมื่อพิจารณาสมรรถนะดังกล่าวในกลุ่มพนักงานบัญชีสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ยังขาดสมรรถนะและทักษะบางด้านที่ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางบัญชี ทั้ง 3 ด้านข้างต้น และไม่สอดคล้องกับตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งส่งผลทำให้ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของพนักงานที่ออกมาไม่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดการทุจริตในวงการสหกรณ์ในแต่ละเขตพื้นที่ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่, 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า หากพนักงานสหกรณ์มีสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน และสอดคล้องตามมาตรฐานวิชาชีพทางบัญชี ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดไว้ ก็จะช่วยให้พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการจัดทำบัญชีมากขึ้น สามารถดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีทัศนคติและความซื่อสัตย์มากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงต่อการกระทำทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) ทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) และค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) แก่พนักงานบัญชีสหกรณ์ สำหรับสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดการพัฒนากำลังคน ยกระดับประสิทธิภาพการทำงานของสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีของพนักงานสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ตัวแทนฝ่ายบริหารของสำนักส่งเสริมสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ 5 คน และ พนักงานสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 800 คน

1.3.2 ด้านพื้นที่ พื้นที่ดำเนินการได้แก่ สหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 ด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาและพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีใน 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) และสมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4)

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ทั้งหมด 2 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่ต้องการของพนักงานสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ตัวแทนฝ่ายบริหารของสำนักส่งเสริมสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 คน และ 2) แบบสอบถามสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชี ณ ปัจจุบันของพนักงานสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานสหกรณ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 800 คน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert rating scales) 5 ระดับ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแทนฝ่ายบริหารของสำนักส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ 5 คน และพนักงานสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549) ได้จำนวนกลุ่มเป้าหมายอยู่ที่ 384 คน และเพื่อความสะดวกในการประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 800 ตัวอย่าง ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด คือ ไม่น้อยกว่า 384 ตัวอย่าง

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในส่วนของการประเมินสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชี โดยนำค่าเฉลี่ยมาเป็นเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้ (Best, 1981)

ตารางที่ 1 การกำหนดระดับความสำคัญของสมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่ต้องการของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่

คะแนนเฉลี่ย	สมรรถนะปัจจุบัน	สมรรถนะที่ต้องการ
3.67 – 5.00	มีสมรรถนะสูง	มีความต้องการสูง
2.34 – 3.66	มีสมรรถนะปานกลาง	มีความต้องการปานกลาง
1.00 – 2.33	มีสมรรถนะต่ำ	มีความต้องการต่ำ

หลังจากนั้นดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชี ณ ปัจจุบัน กับสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่ต้องการของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index :PNI modified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ดังนี้

$$PNI = (I - D) / D$$

โดยที่ PNI = ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = สมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่ต้องการ

D = สมรรถนะวิชาชีพทางบัญชี ณ ปัจจุบัน

แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อเป็นเครื่องมือในวัดผลตามวัตถุประสงค์การศึกษา

2.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชี ณ ปัจจุบันของพนักงานบัญชีสหกรณ์ จำนวน 800 คน พบว่า พนักงานบัญชีสหกรณ์ส่วนใหญ่มีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) ($\bar{X}$ = 2.96, SD.= 0.70) สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) ($\bar{X}$ = 2.70, SD.= 0.63)

และสมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) ($\bar{X} = 2.41$, $SD. = 0.56$) ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันได้ทำการสอบถามตัวแทนฝ่ายบริหารของสำนักส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 คน พบว่า ตัวแทนฝ่ายบริหารให้ความสำคัญและมีความต้องการให้พนักงานบัญชีสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่มีสมรรถนะอยู่ในระดับสูงทั้ง 3 ด้าน สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) ($\bar{X} = 4.89$, $SD. = 0.52$) สมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) ($\bar{X} = 4.86$, $SD. = 0.56$) และสมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) ($\bar{X} = 4.81$, $SD. = 0.50$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิชาชีพของพนักงานบัญชีสหกรณ์ ณ ปัจจุบัน กับสมรรถนะวิชาชีพที่ต้องการให้พนักงานบัญชีสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่

สมรรถนะ	X̄		PNI Modified	ลำดับ ความ สำคัญ
	สมรรถนะ ที่ต้องการ (I)	สมรรถนะ ปัจจุบัน (D)		
สมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4)				
ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร	4.80	3.01	0.59	6
ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสาธารณะ	4.80	3.17	0.51	7
สนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่เรียนรู้ตลอดเวลา	5.00	2.97	0.68	3
มีความโปร่งใส ความอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม เที่ยงตรง และซื่อสัตย์สุจริต	5.00	2.87	0.74	1
รักษาความลับขององค์กร ข้อมูลไม่ควรเปิดเผยแก่บุคคลอื่น	4.80	2.89	0.66	4
นอกจากการให้ข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด				
มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร	4.80	2.83	0.70	2
มีความรับผิดชอบต่อองค์กร	4.80	2.94	0.63	5
รวม	4.86	2.96	0.64	3
สมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2)				
ความรู้ด้านการบัญชี และความรู้ที่เกี่ยวข้อง	4.83	2.51	0.92	3
ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ	4.85	2.40	1.02	1
ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.73	2.36	1.00	2
รวม	4.81	2.41	1.00	1
สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3)				
ทักษะทางปัญญา	4.60	2.52	0.83	3
ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่	4.87	2.53	0.92	1
ทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	5.00	2.69	0.86	2
ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร	4.85	2.83	0.71	4
รวม	4.89	2.70	0.81	2

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาช่องว่างของระดับค่าเฉลี่ยระหว่างสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่ต้องการกับสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชี ณ ปัจจุบันของพนักงานบัญชีสหกรณ์ เพื่อนำมาสู่การพัฒนาหัวข้ออบรมเชิงปฏิบัติการให้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญได้เห็นทิศทางในการจัดหลักสูตรการบรรยายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น และสามารถยกระดับสมรรถนะของพนักงานบัญชีสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ให้สูงขึ้น ตามความต้องการและความคาดหวังของหัวหน้างานและผู้บริหารได้

ซึ่งผลการศึกษาสามารถเรียงลำดับความสำคัญตามค่าดัชนีชี้วัดความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index :PNI modified) ได้ดังนี้ สมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) เป็นสมรรถนะที่มีช่องว่างของระดับค่าเฉลี่ยระหว่าง สมรรถนะ ณ ปัจจุบัน กับสมรรถนะที่ต้องการมากที่สุด นั้นแสดงถึง เป็นสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่ควรพัฒนามากที่สุดเป็นลำดับแรก

โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการได้มุ่งให้ความสำคัญ ในประเด็นของความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ ในเรื่องความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ ความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงขององค์กรและการดำเนินงาน และ ความรู้ด้านวิธีเชิงปริมาณและสถิติไปใช้ในการแก้ไขปัญหาธุรกิจ รองลงมา คือ สมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES3) ทำการอบรมเชิงปฏิบัติการในประเด็นทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ ในเรื่องความรู้ ความสามารถด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ความสามารถในการรายงานทางการเงิน และ ความสามารถในการวัดมูลค่าและประเมินราคา ส่วนลำดับสุดท้าย คือ สมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) ทำการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องของการมีความโปร่งใส ความอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมเที่ยงตรง และซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่เรียนรู้ตลอดเวลา

หลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์อีกครั้ง พบว่า หลังจากการอบรมพนักงานบัญชีสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่มีสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) และสมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) ที่ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เพียงแต่มีระดับค่าเฉลี่ยมากหรือน้อยของการแปลผลที่แตกต่างกันไป โดยแต่ละด้านยังคงอยู่ในระดับการประเมินที่มีสมรรถนะสูงขึ้นทั้งหมด นอกจากนั้นมีการประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าร่วมอบรม พบว่า ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้าร่วมอบรมหรือพนักงานบัญชีสหกรณ์มีองค์ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 75.60 และหลังจากเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ พนักงานบัญชีสหกรณ์มีองค์ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.60 โดยสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ได้ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 63.00 วิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ฟังเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 76.20 วัน/เวลาในการจัดโครงการมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 64.60 และความพึงพอใจต่อภาพรวมในการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.20

นั่นแสดงถึง การอบรมเชิงปฏิบัติการข้างต้นสามารถให้องค์ความรู้ที่ช่วยพัฒนาระดับสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีของพนักงานบัญชี จังหวัดเชียงใหม่ให้ดีขึ้น สร้างความพึงพอใจให้แก่พนักงานบัญชีสหกรณ์และสามารถยกระดับสมรรถนะได้ตรงกับความต้องการหรือความคาดหวังของฝ่ายบริหารของสำนักส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิชาชีพของพนักงานบัญชีสหกรณ์ ก่อนการอบรม กับ สมรรถนะวิชาชีพ หลังการอบรม ของพนักงานบัญชีสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่

สมรรถนะ	X	
	สมรรถนะ ก่อนการอบรม	สมรรถนะ หลังการอบรม
สมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4)	2.96 (ปานกลาง)	4.20 (สูง)
สมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2)	2.41 (ปานกลาง)	4.05 (สูง)
สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES3)	2.70 (ปานกลาง)	4.11 (สูง)

4. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบระหว่างสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีที่ต้องการ กับสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชี ณ ปัจจุบันของพนักงานบัญชีสหกรณ์ ทำให้เห็นช่องว่างของระดับค่าเฉลี่ยที่เกิดขึ้น นั้นแสดงถึง ความสำคัญของสมรรถนะที่ต้องการได้รับการพัฒนามากที่สุด ซึ่งได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) ซึ่งถือเป็นหนึ่งในเป็นสมรรถนะที่สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยคณะกรรมการวิชาชีพ ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี (2563) ได้กำหนดเป็นกรอบด้านการศึกษาและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับพนักงานบัญชี ทั้งนี้ ผลการศึกษาได้มุ่งชี้ไปที่องค์ประกอบย่อยเกี่ยวกับ ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ ในเรื่องความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ ความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงขององค์กรและการดำเนินงาน และ ความรู้ด้านวิธีเชิงปริมาณและสถิติไปใช้ในการแก้ไขปัญหาธุรกิจ เป็นสมรรถนะที่ควรให้ความสำคัญและได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับการศึกษาของสัมฤทธิ์ ศิริชนะรัตน์ และคณะ (2563) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้การปฏิบัติงานของนักบัญชีออกมามีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ ความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงขององค์กรและการดำเนินงาน เป็นองค์ความรู้ที่พนักงานบัญชีควรให้ความสำคัญอีกประการ เนื่องจากเป็นองค์ความรู้ที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงและผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กร (มารีนี กอรา และกุลวดี ลิ้มอุสันโน, 2560)

ส่วนสมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) เป็นอีกหนึ่งสมรรถนะที่สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยคณะกรรมการวิชาชีพด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี (2563) ได้กำหนดเป็นกรอบด้านการศึกษาและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสำหรับพนักงานบัญชี ทั้งนี้ ผลการศึกษาได้มุ่งชี้ไปที่องค์ประกอบย่อยเกี่ยวกับทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ ในเรื่องความรู้ ความสามารถด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ความสามารถในการรายงานทางการเงิน และ ความสามารถในการวัดมูลค่าและประเมินราคา เป็นสมรรถนะที่ควรให้ความสำคัญและต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับการศึกษาของพงศ์ศิริภาพ ทองศิริวิสุรเกตุ (2555) ที่กล่าวว่า ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ เป็นสมรรถนะหลักในองค์ประกอบของสมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) โดยพนักงานต้องมีทักษะในด้านการประเมิน การติดตามและความเข้าใจข้อบังคับต่างๆ รวมถึงจะต้องเป็นผู้ที่สามารถวัดมูลค่าและประเมินราคาได้มีความสามารถในการเขียนรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับวิภาพร ทิมบำรุง (2558) ที่ชี้ให้เห็นว่า ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ในด้านการประเมิน การติดตาม ความสามารถด้านกฎหมายและ

กฎเกณฑ์ข้อบังคับ เป็นหน้าที่สำคัญสำหรับนักบัญชี นอกจากจะมีความรู้ความสามารถในเชิงปฏิบัติแล้ว ยังสามารถนำความรู้มาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือผู้อื่น

สมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) เป็นสมรรถนะอีกประการที่สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยคณะกรรมการวิชาชีพด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี (2563) ได้กำหนดเป็นกรอบด้านการศึกษาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสำหรับพนักงานบัญชี ทั้งนี้ ผลการศึกษาได้มุ่งชี้ไปที่องค์ประกอบย่อยในเรื่องของการมีความโปร่งใส ความอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม เที่ยงตรง และซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และสนใจใฝ่รู้ และตั้งใจที่เรียนรู้ตลอดเวลา เป็นสมรรถนะที่ควรให้ความสำคัญและต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับการศึกษาของวิภากร ทิมบำรุง (2558) ที่ระบุว่าพนักงานบัญชีต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา มีความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม เที่ยงตรงและซื่อสัตย์สุจริต สามารถรักษาความลับ ต่อองค์กร ข้อมูลที่ได้ไม่ควรเปิดเผยแก่บุคคลที่สาม นอกจากการให้ข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีความรับผิดชอบต่อองค์กร ตามที่ระบุในมาตรฐาน IES 4 และสอดคล้องกับรจนา ชุนแก้ว (2558) พบว่า การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นปัจจัยสำคัญและถือเป็นความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี นอกจากนั้น ความโปร่งใส เที่ยงตรง และซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ยังเป็นคุณลักษณะของพนักงานบัญชีที่มีผลกระทบทางบวกต่อคุณภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีอีกด้วย (วารสาร ชัชกุล, 2560)

5. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพทางบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการศึกษา พบว่า พนักงานบัญชีสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ ควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) และ สมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) ทั้ง 3 ด้านอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยในองค์ประกอบย่อยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

สมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการบัญชี (IES 2) พนักงานบัญชีสหกรณ์ควรพัฒนาในประเด็นของความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ ในเรื่องความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ ความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงขององค์กรและการดำเนินงาน และ ความรู้ด้านวิธีเชิงปริมาณและสถิติไปใช้ในการแก้ไขปัญหาธุรกิจ

สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) พนักงานบัญชีสหกรณ์ควรพัฒนา ในประเด็นทักษะทางวิชาการ เชิงปฏิบัติและหน้าที่ ในเรื่องความรู้ ความสามารถด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ความสามารถในการรายงานทางการเงิน และ ความสามารถในการวัดมูลค่าและประเมินราคา

สมรรถนะด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) พนักงานบัญชีสหกรณ์ ควรพัฒนาในเรื่องของการมีความโปร่งใส ความอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม เที่ยงตรง และซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่เรียนรู้ตลอดเวลา

นอกจากนั้น สถาบันการศึกษาควรใช้ผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ในการผลิตบัณฑิตและหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยอาจเน้นรายวิชาที่ให้ความสำคัญกับการตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพทางบัญชี ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน รวมถึงเทคโนโลยีต่าง ให้ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

6. การอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2563). รายงานขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในประเทศไทย ปี63. สืบค้น 4 มีนาคม 2564, จาก <https://www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/statistic/download/information63/size63.pdf>
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2563). อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2564, จาก file:///C:/Users/Kirana/Desktop/main_udomka_cpd.pdf
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงศ์ศิริภาพ ทองศิริสุรเกตุ. (2555). สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี: มุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชี ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มารินี กอรา และกุลวดี ลิ้มอุสันโน. (2560). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพ รายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์. 4(2) : 38-50.
- รจนา ขุนแก้ว และมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2558). ความพร้อมของนักศึกษาการบัญชีในมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา ผู้มีความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารวิทยาการจัดการ. 32(1) : 37-63.
- วิภาพร ทิมบำรุง. (2558). สมรรถนะทางวิชาชีพของนักบัญชีที่คาดหวังของผู้บริหารในสายงานบัญชีและการเงินในบริษัทมหาชน. สารานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. สาขาการบัญชี คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วราภรณ์ ชัชกุล. (2560). ผลกระทบมาตรฐานการปฏิบัติงาน จรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี และการพัฒนาศักยภาพทาง การบัญชีต่อคุณภาพการปฏิบัติงาน ของสำนักงานบัญชีในเขต ภาคตะวันออก. สารานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2563). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2564, จาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/66980>
- สัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์ และคณะ. (2563). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 10(2) : 113-123.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่. (2563). รายงานผลการดำเนินงาน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ 2562. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2564, จาก <https://web.cpd.go.th/chiangmai/Best>, J. W. (1981). Research in education. New jersey: Prentice-Hall.